

Słowo wstępne

W poprzedniej edycji *Biuletynu* (nr 2), który tematycznie był skoncentrowany wokół kształcenia organistów, przedstawiono również szeroką gamę możliwości oddziaływania muzyków kościelnych. Wiedza teoretyczna i umiejętności praktyczne, zdobyte przez absolwentów studiów organistowskich o zróżnicowanych formułach kształcenia, pozwalają nie tylko na podjęcie wszechstronnej działalności w dziedzinie pielęgnowania muzyki kościelnej, ale także motywują do realizacji szeroko pojętego dzieła propagowania kultury muzycznej. Wydaje się jednak, że spełnianie tych zadań może być niezwykle utrudnione bez właściwego mecenatu; w ciągu wieków, w różnych tradycjach chrześcijańskich roztaczano go nad organistami i innymi muzykami. Czyniły tak Kościoły lub państwa, zobowiązując się do utrzymywania zarówno twórców, jak i wykonawców. Niewątpliwie stanowiło to również formę pewnego wzajemnego uzależnienia. Czasem muzyków traktowano słuźalczco; można było na nich polegać, biorąc pod uwagę umiejętności muzyczne, ale stawiano im też odpowiednie zadania i manifestowano wobec nich konkretne oczekiwania. Z kolei mecenat zakładał uczciwość i hojność ze strony patronów, brali oni na siebie odpowiedzialność za utrzymanie artysty, gwarantując sprawiedliwe traktowanie i słuszne wynagrodzenie. Świadczenia historii wskazują, że z dotrzymywaniem warunków mecenatu bywało różnie, podobnie jak i z realizacją posłannictwa samych muzyków. Tego rodzaju zjawiska nie sprzyjały prawidłowemu rozwojowi muzyki związanej ze służbą Bożą.

Trudno dziś mówić o identycznej sytuacji w dziedzinie współczesnej muzyki kościelnej, ale niewątpliwie narzucają się pewne podobieństwa w relacji: pracodawca (w domyśle: proboszcz, rzędca parafii) i organista, muzyk kościelny. Podczas zjazdu Stowarzyszenia Polskich Muzyków Kościelnych w Kokoszycach (2006 r.), jak i w ramach spotkania dyrektorów szkół organistowskich w Kamieniu Śl. (2007 r.) omawiano problemy związane z kształceniem organistów, przedstawiono zróżnicowane formy edukacji i formacji. Uczestnicy obu byli zgodni w przeświadczeniu, że istotnym czynnikiem w prawidłowym formowaniu organistów jest poprawa statusu muzyka kościelnego w ogólności, dopracowanie teoretyczne i praktyczne, w sensie konkretnych prawnych rozwiązań, wszystkich przywilejów i obowiązków.

Honorowy Prezes SPMK ks. prof. Ireneusz Pawlak, wskazując cele działalności Stowarzyszenia (*Biuletyn* nr 1), uwrażliwił na potrzebę powierzenia stosownych uprawnień profesjonalistom muzyki kościelnej, i dotyczy to zarówno sfery badawczej, twórczej, jak i wykonawczej. Istnieje też konieczność współdziałania, współpracy, gdyż nierzadko bywa, iż muzycy kościelni „nie są konsultowani w sprawach muzycznych i najczęściej spychani do roli wykonawców odgórnych poleceń”.

Przenosząc te dezyderaty na teren czysto praktyczny, chodzi o właściwe traktowanie muzyków kościelnych, podjęcie wysiłku stałego ulepszania wzajemnych relacji organista – proboszcz, tak mocno oddziałujących na współczesny stan muzyki liturgicznej w warunkach typowo parafialnych; w tym także mieści się spełnianie obustronnych oczekiwań.

Tak wyszczególnione problemy, niełatwe do rozwiązywania, stanowią myśl przewodnią niniejszego *Biuletynu*. Znaczna część zagadnień tu omówionych została już wcześniej zaprezentowana w formie referatów uczestnikom zjazdu SPMK, poświęconego głównie statusowi muzyka kościelnego. Zjazd ten miał miejsce w pięknym ośrodku rekolekcyjnym CERTUS w Koszalinie we wrześniu 2007 r. (zob. *Sprawozdanie ze Zjazdu*). Oprócz twórczych i inspirujących do dyskusji treści referatów, niniejszy numer *Biuletynu* przynosi również Szanownemu Czytelnikowi inne propozycje. Są to założenia regulaminowe dla muzyków kościelnych w Polsce, w tym wytyczne dawnego *Regulaminu*, jak i sugestie nowych ustaleń w tym zakresie; mogą one stanowić punkt wyjścia do dalszych prac nad udoskonaleniem tego tak istotnego dokumentu. W kwestii dotyczącej formacji muzyków kościelnych *Biuletyn* przynosi sugestie podstaw programowych dla Studium Organistowskiego oraz prezentację polskich ośrodków kształcenia muzyków kościelnych. Ponadto Redakcja proponuje kolejne materiały nutowe. Tym razem są to kompozycje osób wielce zasłużonych dla rozwoju muzyki liturgicznej – ks. prof. Karola Mrowca i ks. prof. Ireneusza Pawlaka. Wprawdzie przedstawione propozycje muzyczne mają pod względem zastosowania liturgicznego odmienny charakter, to jednak postanowiono ukazać je wspólnie, chcąc w ten sposób szczególnie uhonorować ich twórców.

Dziękując Redaktorowi, ks. dr. Grzegorzowi Poźniakowi, wszystkim współpracownikom Redakcji, autorom artykułów i Wydawnictwu *Polihymnia*, pragnę wyrazić życzenie, aby ten kolejny numer naszego *Biuletynu* inspirował w poszukiwaniu najlepszych rozwiązań, mających na celu odpowiednie dowartościowanie muzyków kościelnych oraz podniesienie rangi i znaczenia ich posłannictwa w Kościele.

Ks. ANTONI REGINEK
Prezes SPMK